

»Decentraliseringen angår adgangen til kulturprodukterne (oplevelserne), adgangen til produktionsmidlerne og egen produktion (udfoldelse) og adgangen til de økonomiske og politiske beslutninger på centralt og lokalt plan (...) en mere langsigtet og iøvrigt også lettere åbning på dette område kunne være, at der blev afsat tilstrækkeligt store beløb på åbne konti i kommunal-, amts- og statsbudgetter, forbeholdt kulturprojekter *planlagt eller udført af børn.*«

Det sidste finder forslagsstillerne helt afgørende, fordi et fravær af sådanne muligheder er nedbrydende for børns udfoldelsesevner og opdrager børnene til rollen som konsumenter og intet andet.

Vi finder det derfor vigtigere end alle de mere traditionelle børnekulturelle tilbud, som kun opfatter børnene som modtagere (forbrugere), at der skabes muligheder for børns egen planlægning og udførelse af kulturprojekter.

Det kan som nævnt i forslaget ske ved oprettelse af filmværksteder for børn, ved udbygning af børnebibliotekerne til efterhånden (f. eks. i løbet af 5 år) også at omfatte videoudstyr (kamera + monitor) og lydbåndoptagere og til at kunne give den mest elementære instruktion i brugen af disse ting samt ved at sikre, at en del af de kommende forløb med lokalradio/TV reserveres til rene børnestationer.

Det kunne også – og endnu mere decentralt – ske ved en styrkelse af de kreative fag i skolerne, f. eks. ved afholdelse af en årlig udstillingsdag, hvor børnenes arbejde med ord, billede, musik, papir, ler osv. udstilles for og diskuteres med forældrene og lokalområdets beboere, og hvorfra et repræsentativt udvalg fra de forskellige alderstrin bringes til kendskab for en større kreds gennem TV, vandredstillinger o. lign.

Til nr. 7

Et eksempel på sådanne ytringsmuligheder for børn er BØRNEAVISEN, som blev etableret i det internationale børneår 1979. Den kører fortsat med et oplagstal på ca. 30.000, men trænger til støtte både for at få arbejdsro og arbejdsbetingelser til at kunne konsolidere kontakt- og abonnementsnettet og for at blive bedre. En besked på ½ mill. kr. i hvert af de følgende tre år ville være til meget stor hjælp.

Til nr. 8

Den offentlige støtte fra tipsmidlerne til idrætsforbund og klubber fordeles i det væsentlige efter antallet af aktive udøvende. Det princip skal vi ikke anfægte. Men når det sker som nu uden kvotering, så kommer det i de allerfleste tilfælde til at betyde, at børnenes aktivitet skæpper i de voksnes og specielt i eliteidrættens kasse.

Uden ensartede retningslinier kan det næppe forventes, at dette misforhold rettes, for der er stærke mekanismer, der trækker i den anden retning. Klubberne fungerer i stedse højere grad forretningsmæssigt, og de forretningsmæssige hensyn taler for, at man for enhver pris holder på en elite, der kan sikre entreindtægter. Skal man sikre en mere demokratisk fordeling af de offentlige støttebeløb, således at også den brede gruppe af udøvende, herunder børnene, får deres andel til trænerhonorarer o. lign., og således at ikke kun 1. holdet inden for de forskellige aldersgrupper kan få råd til at rejse ud og spille venskabskampe eller deltage i turneringer og opvisninger, så må det ske ved kvoteringsregler, så det ikke bliver de klubber, der tager sådanne hensyn, der går ned på det.

Ved en forholdsvis fordeling af midlerne måtte man vel også kunne nå frem til, at det ikke anses for hverken nødvendigt eller antageligt, at børn – blot fordi de ønsker at dyrke idræt – skal tvinges til at være små plakatsøjler for kommercielle interesser.

Til nr. 9

Skolernes idrætsfaciliteter kunne udnyttes langt bedre og et stort behov for lege- og idrætsmuligheder dækkes, hvis disse anlæg blev åbnet for børnene uden for skoletiden.

Der skal formentlig opstilles nogle nærmere betingelser og regler for et vist minimalt voksenopsyn. Men det er efter forslagsstillerens opfattelse vigtigt, at vilkårene og formen bliver væsensforskellig fra klubbernes, fordi det gerne skulle appellere til kropsudfoldelse hos de børn, der ikke tiltrækkes af en egentlig idrætsklub, som ofte helt fra 8 års alderen kører med træningsprogrammer, som om alle stiler mod en karriere som professionelle.

1) Børn, radio og tv, rapport nr. 5, kulturministeriets arbejdsgruppe om børn og kultur 1979.